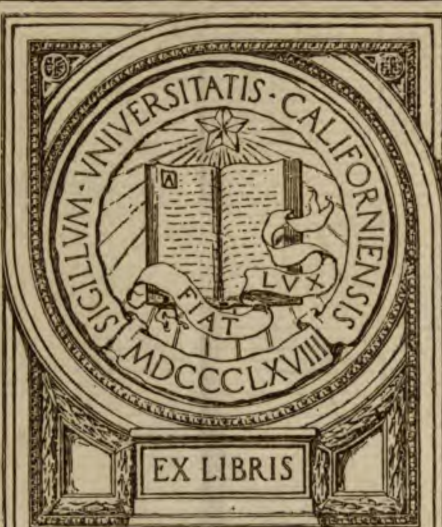

UC-NRLF
$B 73 316

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

JOAN MARAGALL

ENLLÀ

POESIES

BARCELONA, 1906

2 p.

S. G. Morley.

Barcelona 1906.

ENLLÀ

JOAN MARAGALL

ENLLÀ

POESIES

BARCELONA
Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20
1906

Gift of Professor [illegible]

ELS AMETLLERS

FULLS DE DIETARI

1901

23 Janer:

Avui per la primera i dolça volta
m'ha sorprès la blancor dels ametllers
treient el cap per sobre dels racers
de l'hort blanc de les monges caputxines:
semblaven esfereits
de sentir-se tant florits
tots sols entre les boirines.

6 Febrer:

Avui semblaven valents
i semblava que cantaven

afrontant a tots els vents
i a les neus que ls vents portaven.
Sota les neus imminents
cantaven de l'alegria
d'haver florit ignocents
abans de l'hora i del dia:
desde l fons dels jorns vinents,
plorant, la Primavera ls beneía.

15 Febrer:

Avui ha caigut neu damunt les flors
i damunt de les coses primerenques:
un matí de blancor que l sol ha fos.
A mig-dia poncelles vermellenques
han tret el cap florit entre la neu
i han resplendit en mig de la blancura:
els ametllers han dat gracies a Déu
agitant llur rosada vestidura.

VISTES AL MAR

De la nit per lo pregon,
entre cants i llum extranya,
baixaven de la montanya
al Dolor com rei del món.

Nit del Divendres Sant
Caldetes, 1901

I

Vora la mar eternament inquieta
floreix immobil la pomera blanca,
i el presseguer vermell, que riu i brilla
prop la mar inquieta aquietadora.

II

Degué sê un dia així que l bon Jesús
caminà sobre l mar: el cel i l'aigua

serien, com avui, llisos i blaus...
I la Visió anà rapida a l'encontre
dels encantats deixebles en la barca.

III

El cel ben serè
torna l mar més blau,
d'un blau que enamora
al mig-dia clar:
entre ls pins mel miro...
Dues coses hi ha
que l mirar-les juntes
me fa l cor més gran:
la verdor dels pins,
la blavor del mar.

IV

El vent se desferma
i tot el mar canta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

L'onada s'adreça,
callant s'ageganta,
l'escuma enlluerna,
el sol l'abrillanta,
l'onada s'esberla
i cau ressonanta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

V

Una a una, com verges a la dança,
entren lliscant les barques en el mar;
s'obra la vela com una ala al sol,
i per camins que no més elles veuen
s'allunyen mar endintre...
Oh cel blau! Oh mar blau, platja deserta,
groga de sol! D'aprop el mar te canta,
mentres tu esperes el retorn magnific,
a sol ponent, de la primera barca,
que sortirà del mar tota olorosa.

LES MONTANYES

A l'hora que l sol se pon,
bevent al raig de la font,
he assaborit els secrets
de la terra misteriosa.

Part de dins de la canal
he vist l'aigua virginal
venir del fosc naixement
a regalar-me la boca,

i m'entrava pit endins...
I amb els seus clars regalims
penetrava-m'hi ensems
una saviesa dolça.

Quan m'he adreçat i he mirat,
la montanya, el bosc i el prat
me semblaven altrament:
tot semblava un'altra cosa.

Al damunt del bell morir
començava a resplendir
pels celatges carminencs
el blanc quart de lluna nova.

Tot semblava un mon en flô
i l'ànima n'era jo.

Jo l'ànima flairosa de la prada
que s dalita en florir i en ser dallada.

Jo l'ànima pacifica del ramat
esquellejant pel bac mig amagat.

Jo l'ànima del bosc que fa remô
com el mar, que es tant lluny en l'horitzó.

I l'ànima del saule jo era encara
que dóna a tota font son ombra clara.

Jo de la timba l'ànima profonda
on la boira s'aixeca i es deixonda.

I l'ànima inquieta del torrent
que crida en la cascata resplendent.

Jo era l'ànima blava de l'estany
que aguaita al viatger amb ull extrany.

Jo l'ànima del vent que tot ho mou
i la humil de la flor quan se desclou.

Jo era l'altitut de la carena...

Els nuvols m'estimaven llargament,
i al llarg amor de l'ennuvolament
congriava-s mon ànima serena.

Sentia la delicia de les fonts
naixe en mon sí, regal de les congestes;
i en l'ampla quietut dels horitzons
hi sentia el repòs de les tempestes.

I quan el cel s'obria al meu entorn

i reia l sol en ma verdosa plana,
les gents, al lluny, restaven tot el jorn
contemplant ma bellesa sobirana.

Però jo, tota plena de l'anhel
agitador del mar i les montanyes,
fortament m'adreçava per du al cel
tot lo de mos costats i mes entranyes.
. . . .

A l'hora que l sol se pon,
bevent al raig de la font,
he assaborit els secrets
de la terra misteriosa.

RETORN

I

Oh Pireneu! En tes profondes gorges,
fill de la plana, m'he sentit com pres,

i am l'esguard demanava al cel altissim
        amplaria i vent.
Pujava per tes costes gegantines
        on blanquegen les cascades
        i negregen els abets;
        on la flor de la montanya
perfumava l meu gran anyorament...
La llibertat dels cims no l'assolia:
        restava a vora d'ells.

II

En alta solitut s'està pels sigles
        el blau estany immobil,
mirant-se al Vignemale, que li mostra
        sa faldada de neu:
jo a l'hora del cap-vespre hi arribava
        i aprop de l'aigua quieta
        m'asseia tristament.

III

Cercava Gavarnie entre les boires
on llisquen les cascates
al llarg del mur immens pausadament;
i al ser-hi he sospirat per trobar aire
i he hagut d'aixecà l cap per veure l cel.

I, trencant ton encís d'una vegada,
oh Pireneu terrible,
a la plana de Tarbes
me n'he baixat corrents.

IV

An els teus peus, a ratlla de la plana,
Lourdes devota té molt bell el cel:
el sol hi daura la ramada humana
que bela amb un gran bel

davant la Verge blanca,
davant l'iglesia freda;
i en mig del baf de les gentades terboles
s'alça l miracle i dolçament floreix
als vermellosos raigs del sol ponent...

(Passar jo l'he vista—l'horrible filera
dels malalts en braços dels homes de fe:
les boques inflades,—les conques morades,
el cos sense gest.
I aquella malalta,—tant blanca, tant rossa,
no me la puc treure mai del pensament.
Sols ella mitj reia. Jo crec que era morta.)

Al vespre un riu de llumenetes grogues
passa en la fosca ressonant de veus.

V

Salut, noble Bearn! Oh terra franca,
mare de cavallers
que s jugaven la vida a cops d'espasa

bravejant i rient!
Abocat a l'airosa balconada
jo t'he cantat de lluny, oh Pireneu!,
veient tos cims com rengle de fantasmes
vestits de llum en la blavor del cel.
Adéu, visió darrera
de l'alta cordillera!
Quen deus estar d'hermosa,
a l'hivern, sotal sol blanca de neu!

REPRESA

A l'hivern, sotal sol blanca de neu,
com visió més llunyana i més formosa,
jo t'he vist resplendir en l'aire clar
desdels cims de la meva Barcelona,
on tots els ametllers ja són florits
davant del mar brillant fins a Mallorca.

GLOSA

En la gran serenor del cel d'hivern
he mirat les montanyes com brillaven
i se m'ha aparegut el trovador
que enllà del temps cantava:

«Aquelles montanyes — que tant altes són,
me priven de veure — mos amors on són.»

Aixís feia sonâ ls vents d'Oloró
el trovador de cara a les montanyes,
anyorant a la flor del Pireneu
que enllà dels monts llençava sa fragancia.
Ella se deia Agnès i era princesa
de la cort i el reialme de Navarra,
i era tant de mena graciosa
que entorn tot-hom li feia mitja rialla;
alta i serena com un gran infant;
i tenia la cara acolorada.

Axís la vegé un dia l trovador
en la cort del seu pare, que dançava,
i axís se li acostava per parlar,
plena encara del ritme de la dança:
— M'han dit que ereu trovador, —
feia am veu acaricianta, —
i a mi m plauen les cançons. —
I amb els ulls n'hi demanava.
Ell, sens esma de dî un mot,
la mirava, la mirava...
fins que ella no pogué més
i li somrigué a la cara.
Ara ell veia aquell somrís
brillâ a dalt de les montanyes,
i per'xò cantava axís,
com si tornés la paraula:

« Aquelles montanyes — que tant altes són,
me priven de veure — mos amors on són. »

— Quanta terra de tu a mi!
Quanta neu entre nosaltres!
Més la veu jo llenço als cims:
trameteu-li, neus més altes! —

«Si sabia de veure-la — i de la encontrar,
passaria l'aigueta — sens por de'm negar.»

— Si tots dos fossem infants,
jugariem a esposalles:
jo seria l rei d'aquí,
reina tu de l'altra banda.
Jo t'aniria a cercar,
tindriem un gran reialme,
el reialme pirenenc
coronat de neus molt blanques,
planes verdes a l'entorn
i un mar blau a cada banda.
Els vassalls foren pastors,
mariners i gent de plana,
rei i poble i cort tot hu
al volt de les teves gracies.
Hi anirien acudint
cadascú am la seva tasca:
els pastors amb els ramats
davallant de les montanyes;
els mariners amb els rems
i l'olor d'aigua salada;
els pagesos amb els bous

de la rella ressonanta;
tots assedegats d'amor:
nosaltres seriem l'aigua.
Aquell art noble del cant
en paraules ben trovades
jo ensenyaria als fadrins,
tu a les donzelles la dança,
i s'entornarien tots
am la cara enriallada:
a la mar els mariners,
els pastors a les montanyes,
els pagesos als conreus...
i tu i jo l'un ane l'altre.
I el reialme pirenenc
fóra la flor dels reialmes...
Ai, visió, no fossis lluny!
Ai, Agnès, bé ets anyorada!
Ai, neus, que blanques que sou!
Ai, montanyes, que sou altes! —

«Aquelles montanyes — que s'abaixaran
i les amoretes — que pareixeran.»

— Jo no sé com, prò un vent de profecia

corre sobre eixos monts d'ací i d'allà;
jo no sé quan, pro vindrà un dia
que l Pireneu regnarà!
Vosaltres els del mar cap a Baiona,
vosaltres els de Pau i d'Argelès,
vosaltres de Tolosa i de Narbona
i los del bell parlar provensalès;
i tu, Aragó més alt, i tu, Navarra,
oh catalans que a l'altre mar sou junts,
alceu els ulls al mur que ara ns separa:
s'acosta l dia que serem tot uns...

«Aquelles montanyes — que s'abaixaran
i les amoretes — que pareixeran.»

Pareixerà l'Amor — damunt la cordillera,
sos raigs resplendiran en la blavô,
i la que fou barrera
serà l trono reial de l'unió.
Nostra parla suau, que s'acolora
als mils reflects de nostres valls semblants,
d'uns amb altres es prou entenedora:
tots ens obrim els braços — quan ens diem germans.
Tots davallem de la mateixa alçada,

tots bevem l'aigua de les mateixes neus,
nostres cançons tenen igual tonada,
i nostres crits desperten — identics tornaveus.
De mar a mar no més hi ha uns Pireneus.
Jo hi tinc l'amor i es ell el qui m'inspira...
Donzelles i fadrins ja m'entendran:
un jorn cremà l Pirene — en fabulosa pira,
i si ara un cor aimant — es la nova guspira,
d'un nou incendi ls cims s'abrandaran!

«Aquelles montanyes — que tant altes són,
me priven de veure — mos amors on són.»

DEL MONTSENY

Aquell encantament de cap al tard
(allà en els plans més alts,
al peu dels cims augustes
del colô esmortuit de l'hora-baixa)
me reprèn i em redona
la tristesa feconda.
Ai! Altes soletats, que n sou de dolces
amb els herbatges verds
on canta l'esquellot de la ramada,
i el bosc silenciós
i la masia laça!...
Després ja hi anirem a la masia;
més, ara ls cims davant descolorint-se,
i al costat l'amic febrós
que en la gran quietut de l'hora-baixa
me parla am la veu velada
per una febra divina.

Passa un'aliga al cel
que sembla que am son vol l'espai s'aixampla,
i tot resta més buit i més quiet
quan s'ha perdut enllà. La fosca avança.
A davant i al peu dels cims
hi ha una casa abandonada;
entra la fosca per la porta oberta
i sols troba l silenci
arrupit pels recons de les estades,
i al bell mig del corral,
i al peu de les escales,
fins en la llar del foc
Déu méu!, allí l silenci.
En la llar, ont he vist tantes vegades
enfeinada ajupir-se
am gran humilitat, més no sens gracia,
la bona dòna, que l marit la mira
fent saltà en els genolls al nen d'ulls grossos,
encantats en el foc que ls ilumina,
mentres el calderó ronca en les flames!
En la llar la tenebra i el silenci!
Déu meu! Anem, anem a la masia:
encara hi serem a temps
pel retorn de les ramades

que belen am cent bels:
les esquenes ondulen, i per sobre
regna l bailet, que ns dirà l nom de totes,
adornant cada nom ab forta rialla.
Aquella veu grave i sonora
del nin de les montanyes!
Anem a la masia:
encar serem a temps que la donzella
canti a la porta al darrer raig del dia
que fa vermell son llavi...

DEL MONTJUIC

EN LA TOMBA NOVA D'EN VERDAGUER

Vui dir-vos el moment de gran bellesa:
a dalt de la montanya
de mala nomenada...
però a davant del mar,
alçaren al poeta
adormit ja per sempre
en la caixa de morts,
pera posar-lo en un sepulcre nou.

La caixa fou alçada
damunt de la gentada:
els ulls s'estemordien
tement-se un horror gros...
La caixa era corcada,
més s'alçà curullada
de ginesta i altres flors.

Oh! Quina meravella
en l'hora tant bella de posta del sol,
per damunt de la gentada
veure aquella caixa alçada,
i al poeta en flors en ella
com un nin dintre l breçol.

Oh Montjuic, montanya afortunada!
Dessota de ta mala anomenada
hi hem deixat, am grans plors,
el cos del poeta que sobrix en flors.

La tomba es la roca viva:
les eures s'hi enfilaran,
i al dessobre de les eures
els aucells hi cantaran.
Cada matinada
hi caurà rosada;
cada dematí,
cançons a desdir;
ditxós el poeta que les pot sentir
dins la fresca ubaga!

El sol i la lluna

hi aniran passant,
el sol i la lluna, i el mar al davant.

Dorm, poeta, dorm, que ls aucells ja canten:
tu, que aimaves tant y tant
els bells cants, seras feliç
i faras aquell somrís...

Per la gracia del somrís,
has entrat en paradís.

L'ANIMA

I

Que es llarga l'eternitat!
No més fa mil anys que corre
el comte Arnau... i està cançat.
Que es llarga l'eternitat!

Totes les veus de la terra
se riuen del comte Arnau
perquè volta, volta, volta
boi cercant son vell palau.

—Fill de la terra,—fill de la terra,
comte l'Arnau!
I ara què cerques?—I ara què cerques?
Ah! ah! ah! ah!

—Çerco mon ànima,—valga-m Déu val!

—I aon la cerques, —aon la cerques,
comte l'Arnau?
—A casa meva—dueu-m'hi, si us plau.
—Tu no tens casa, —tu no tens ànima:
tens un cavall:
corre que corre, — corre que corre!
Au! au! au! au!
Seras arbre, seras penya,
seras mar esvalotat,
seras aire que s'inflama,
seras astre rutilant.

— Seré home sobrehome
perquè n tinc la voluntat! —
Ell vol esclafir la rialla,
fa un gran crit i arrenca un plor.
Al gran alarit que arrenca
tot plorant el comte Arnau,
totes les veus de la terra
se dispersen udolant.
El comte Arnau plora,
i dins de son plô
ha trobat son ànima
que es una cançó.

II

LA CANÇÓ DEL COMTE L'ARNAU

—Tota sola feu la vetlla, — muller lleial?
Tota sola feu la vetlla, — viudeta igual?
—No la faig jo tota sola, — comte l'Arnau;
no la faig jo tota sola, — valga-m Déu val.
— Qui teniu per companyia, — muller lleial?
Qui teniu per companyia, — viudeta igual?
— Déu i la Verge Maria, — comte l'Arnau;
Déu i la Verge Maria, — valga-m Déu val.
— Aon teniu les vostres filles, — muller lleial?
Aon teniu les vostres filles, — viudeta igual?
— A la cambra són que broden, — comte l'Arnau;
a la cambra són que broden — seda i estam.
— Me les deixarieu veure, — muller lleial?
Me les deixarieu veure, — viudeta igual?
— Massa les espantarieu, — comte l'Arnau;
massa les espantarieu, — valga-m Déu val.
— Aon teniu els vostres moços, — muller lleial?
Aon teniu els vostres moços, — viudeta igual?

— A la palliça que dormen, — comte l'Arnau;
a la palliça que dormen, — valga-m Déu val.
— Pagueu-los bé la soldada, — muller lleial:
ja veieu les meves penes, — viudeta igual.
— Aixís que l'hauran guanyada, — comte l'Arnau;
aixís que l'hauran guanyada, — valga-m Déu val.
— Per ont heu entrat vós ara, — comte l'Arnau?
Per ont heu entrat vós ara, — valga-m Déu val?
— Per la finestra enreixada, — muller lleial;
per la finestra enreixada, — viudeta igual.
— Ai, que me l'haureu cremada, — comte l'Arnau;
ai, que me l'haureu cremada, — valga-m Déu val.
— Ni tant sols us l'he tocada, — muller lleial;
ni tant sols us l'he tocada, — viudeta igual.
— Què es això que us surt del cap, — comte l'Arnau?
Què es això que us surt del cap, — valga-m Déu val?
— Males coses que he pensades, — muller lleial;
males coses que he pensades, — viudeta igual.
— Què es això que us ix pels ulls, — comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels ulls, — valga-m Déu val?
— Són les males llambregades, — muller lleial;
són les males llambregades, — viudeta igual.
— Què es això que us ix pels nassos, — comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels nassos, — valga-m Déu val?
— Són les coses que he olorades, — muller lleial;
són les coses que he olorades, — viudeta igual.
— Què es això que us ix per la boca, — comte l'Arnau?
Què es això que us ix per la boca, — valga-m Déu val?

—Són les males paraulades, —muller lleial;
són les males paraulades, —viudeta igual.
—Què vos ix per les orelles, —comte l'Arnau?
Què vos ix per les orelles, —valga-m Déu val?
—Males coses que he escoltades, —muller lleial;
males coses que he escoltades, —viudeta igual.
—Què es això que us ix pels braços, —comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels braços, —valga-m Déu val?
—Són les males abraçades, —muller lleial;
són les males abraçades, —viudeta igual.
—Què es lo que us ix per les mans, —comte l'Arnau?
Què es lo que us ix per les mans, —valga-m Déu val?
—Males coses que he tocades, —muller lleial;
males coses que he tocades, —viudeta igual.
—Què es això que us ix pels peus, —comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels peus, —valga-m Déu val?
—Els mals passos que donava, —muller lleial;
els mals passos que donava, —viudeta igual.
—Què es aquest soroll que sento, —comte l'Arnau?
Què es aquest soroll que sento, —quem dóna espant?
—Es el cavall que m'espera, —muller lleial;
es el cavall que m'espera, —viudeta igual.
—Baixeu-li grana i civada, —comte l'Arnau;
baixeu-li grana i civada, —valga-m Déu val.
—No menja gra ni civada, —muller lleial,
sinó ànimes damnades, —si n'hi donau.
—Aon vos han donat posada, —comte l'Arnau?
Aon vos han donat posada, —valga-m Déu val?

— A l'infern me l'han donada, — muller lleial;
a l'infern me l'han donada, — viudeta igual.
— Per què allí us-e l'han donada, — comte l'Arnau?
Per què allí us-e l'han donada, — valga-m Déu val?
— Per soldades mal pagades, — muller lleial,
i donzelles deshonrades, — viudeta igual.
— Cada dia us faig l'oferta, — comte l'Arnau;
cada dia us faig l'oferta, — valga-m Déu val.
— Vos dic nom feu pas l'oferta, — muller lleial;
vos dic nom feu pas l'oferta, — viudeta igual;
que com més me feu l'oferta, — mes pena m dau.
Feu-ne tancà aquella mina, — muller lleial,
feu-ne tancà aquella mina, — viudeta igual,
que dóna al convent de monges — de Sant Joan.
Quina hora es que l gall ja canta, — muller lleial?
Quina hora es que l gall ja canta, — viudeta igual?
— Les dotze hores són tocades, — comte l'Arnau;
les dotze hores són tocades, — valga-m Déu val.
— Ara, per la despedida, — muller lleial;
ara, per la despedida, — dem-nos les mans.
— Massa me les cremarieu, — comte l'Arnau;
massa me les cremarieu, — valga-m Déu val.

III

El comte Arnau està espantat
de veure-s l'ànima tant lletja
per tota l'eternitat.
—No hi haurà redempció—pera un'ànima en pena?—
crida; prò li tremola un xic la veu.
Bo i cridant, sense adonar-sen,
ha aixecat els ulls al cel,
i a mig aire veu l'esposa
que filava encara arreu.

—Ai! Elvira, muller meva,
que ns haguem de veure així!
El dia que vam casar-nos
qui ns ho hagués hagut de dir!
I tu, tant que m'estimaves,
no m podries redimir?
Aquesta cançó tant negra,
ai! qui la podrà emblanquir?

I tants llavis que la canten
qui podrà fê-ls emmudir,
sobre tot els de les nines,
que aixís malparlen de mi?

—Aquesta cançó tant negra
l'amor la pot emblanquir:
sols l'amor que jo t portava,
no l que m portaves tu a mi.
Tenies l'ànima aixuta
com la pols d'un mal camí.
La meva n va tornar freda
com la gebra del matí.
—I on se troba o se retroba
aquest amor que ns trahí?
—Un got d'aigua, quan se llença,
ja no s pot tornâ a cullir.
—Més l'amor, en sa font viva,
ont el podrem assolir?
—El teu, en lo que pateixes,
i el meu en veure-t patir.
—Si tu veus lo que pateixo,
tindras pietat de mi:
cantaras les meves penes,

ja que jo no les puc dir.
Canta, que la cançó nova
la vella faci emmudir.
— La cançó vella i la nova
no s desassemblen d'un bri:
solament, segons se canta,
fa esgarrifà o fa enternir.
Cantaré am l'amor que t duia,
no amb el que m duies tu a mi.

— Canta, esposa, fila i canta,
que l patî m faras suau!
Quan l'esposa canta i fila,
el casal s'adorm en pau. —

I l'esposa fila i canta
a mig aire del cel blau.
Al compas de les posades
va adormint-se l comte Arnau,
i li sembla que s'enlaira
a mig aire del cel blau.

IV

—Falaguera com ans era,
aixís se m'ha presentat;
tant formosa, tant carnosa,
al coll se m'ha repenjat;
tant vibranta, tant pesanta,
a la terra m'ha fermat;
i amb un aire de complanta
d'aquest modo m'ha parlat:
—Mostra-m el cel en la terra.
Recorda-t que m'ho has dit.
Duc l'infant en les entranyes
i encara no l'he parit,
perquè espero que tu m digues
si soc viva o si soc morta...
Jo vui la vida més forta.
Recorda-t d'aquella nit.

—Men recordo, men recordo:
tu m volies pujà al cel.

—El nostre cel es la terra:
en la terra tinc l'arrel.
Més tu mostra-m el cel d'ella:
mira que m'ho has promès.
Me daleixo per fruir-lo.
El cel de la terra, ont es?
Els teus braços i els teus passos
han de dar-me l goig que m deus.
Au! Arnau, marxa, camina,
duu-me enllà pels camins teus.

—Mos camins, al cap d'avall,
se m'han tornat tenebrosos
i he perdut aquell dalit
dels meus dies lluminosos.
Es cert que he anat massa sol,
ensoperbit dels meus passos,
i que a dintre dels meus braços
mai ningú ha trobat consol.
I quan m'he cansat de mi
i he demanat companyia,
sols he sentit udolar
la llopada que m seguia.

I he tingut horror de mi
i horror de la solitut,
i horror de veure i sentî,
i horror de la quietut.
I la llopada, udolant,
jo no sé què m demanava
que, quan ha sentit mon plant,
udolant se dispersava.
¿Què m demanava udolant
la llopada nit i dia?
— Volia un amor triomfant,
que es també l que jo voldria.

— Un amor triomfant, un amor triomfant...
Què vols dî, Adalaisa?
— Ai, pobra de mi, que ara no m'entén
i m'ha perdut l'ànima.
— Un amor triomfant, un amor triomfant...
Bella es la musica.

V

Les filles del Comte són
que li parlen escondides:
— Ai, pare! L'amor triomfant
es l'amor que deixa vida:
tu a nosaltres has deixat
triomfador per tes filles.

Adalaisa les reprèn
am la veu imperiosa:
— Ho serà pel fill que duc:
vosaltres massa sou xorques. —
Escondides com estan,
les filles del comte ploren.

— Ai! Pare, si vas al cel
du-nos fins la mare nostra.
— Ai! Filles no hi puc pujar
per mor d'aquesta formosa:

la duc repenjada al coll
i en la terra sem fa forta.

—Ai! Pare, sols un xiquet,
i hi seriem desseguida,
que d'aquí estant la sentim
la mare que canta i fila.
Si entenguessim la cançó,
pot-sê ns aconsolariem.

—Més, com vos heu allunyat
de la mare que us tenia?
—Varem entrâ en un convent
no més perquè estavem tristes,
i ara ni en terra ni en cel
ens volén per companyia.

—Ai! Filles meves, on sou,
que us sento i no us veig enlloc?
—Som dins de l'obscuritat
i et seguim pel camí fosc.
No sents la mare com canta?
Ella es vora del cel blau.
—Canta, esposa, fila i canta,

que l patí ns faras suau.
Quan l'esposa canta i fila,
el casal s'adorm en pau.
. . . .
Les veus dels moços que criden
desperten al comte Arnau.

VI

—Ei, nostramo, la soldada!
—Quina soldada voleu?
—La que ns cal i es de justicia.
—La que solieu haureu.
—D'aquella ja no n'hi ha prou:
volem el sou i el bou.
—¿Per què m parleu amb aquesta ira,
com si fos un malfactor?
Veig les vostres llambregades
resplendir en la foscor:
van seguint-me, van seguint-me
com si les dugués als ulls.
—Són soldades mal pagades:

lo que vas sembrà ara ho culls.
Som els moços, som els moços,
que anem fent la via am tu.
—Valga-m Déu, també a vosaltres
per mes vies haig de dû?
—També ns has de dû a nosaltres:
senyô i moços, tot es hu.
Tant són moços com són filles,
com aimada, com muller:
o ens treuras de la tenebra
o ens hi restaras també.
Tots salvats, perduts, am tu:
o ets tot-hom o no ets ningú

VII

Totes les veus de la terra
acuden al comte Arnau
perquè volen que les duga
pels camins de la gran pau.
—Fill de la terra,—fill de la terra,
comte l'Arnau,

—ara nosaltres, —ara nosaltres:
duu-nos si t plau.
—I ont haig de dur-vos, —i ont haig de dur-vos,
valga-m Déu val?
—Dintre de l'ànima, —dintre de l'ànima,
comte l'Arnau.
Ara ets arbre, ara ets penya,
ara ets mar esvalotat,
ara ets aire que s'inflama,
ara ets astre rutilant.
Ara t sents de tota cosa,
i tens nom i sobrenom;
ara ets home sobrehome
que pateixes per tot-hom.
La cançó que t'acompanya
poc a poc se va endolcint,
que l'esposa que la canta
poc a poc s'hi va enternint.
Què faran els quins l'escolten,
sinó anar-se amorosint?
—Canta, esposa, fila i canta,
que l camí ns faras suau.
Quan l'esposa canta i fila
el casal s'adorm en pau.—

I l'esposa fila i canta
a mig aire del cel blau,
tot seguint la cavalcada
que s'emporta al comte Arnau,
amb els moços i am les filles,
i am l'aimada que decau,
i am tantes veus clamoroses
pels camins de la gran pau.

ESCOLIUM

Com dos que enraonant van de costat
tot caminant per un camí partit,
l'un pel caire del marge assoleiat,
i l'altre abaix pel bac tot ensombrit,
Adalaisa i el poeta s'han parlat,
cos i esprit ell, més ella tota esprit.

ADALAISA

Ai! Quina engunia aquest camí!
Tant fosc, tant fosc, i tant de mal seguí!
Vegés al menys el sol i les montanyes,
les coses resplendint sota l cel blau,
i no pas aquest llim de veus extranyes
sense forma ni color... Digues, Arnau:
qui es aquest que per la trista via
nos va menant com ombres sens virtut?

Prou serà algun poeta que somnia
el somni de l'eterna inquietut.

EL POETA

Vius la vida veritable
de l'esprit, i encara t dol?
Camines a lo immutable...

ADALAISA

No hi ha res com veure l sol!
Doncs tu treu-nos a la via
de les coses corporals,
bon amic, baldament sia
per patir-hi tots els mals.
Mal la llum ens enlluerni,
mal el sò ns deixi atuits,
mal el cos tot sens inferni,
patint am tots els sentits,
jo vui la vida primera,
veure, oir, gustar, tocar:

jo no n sé d'altra manera,
ni cap altra n vui provar.

EL POETA

La vida que ara tu ansies
es la gran resurrecció.
Prou no t fóra la que havies,
però l'altra encara no.

ADALAISA

Doncs tu bé te n'acontentes
de la vida que ara tens.

EL POETA

Si jo puc veure al bell travers del món
lo que per tu es un pur goig o torment,
sí que de la meva vida estic content,
perquè dins d'ella dues vides són.

Més si aquest esser fos descompartit
i mos sentits restessin corporals,
jo més m'estimaria abandonâ-ls,
pera esser, com tu, sols un esprit.
No ara, que tot canta en mes entranyes
i que tinc muller propria i que tinc fills,
i que en el cim de les pairals montanyes
hi ha un crit de renaixença entre perills.
De l'amor i la lluita es la meva hora
i em calen braços per aimâ i lluitâ.
Tot lo que tinc m'ho vull, i pit i fòra...
Més, què sé jo lo que voldré demà?

ADALAISA

Ditxós de tu, que pots volê am veu viva
i que ets a temps a pendre i a deixar,
i tens a casa la muller captiva
que t dóna fills i filles a estimar.
Però, digues com fou que la trobares
i aon florí l'amor i aon granà;
diga-m de com les dònes tornen mares
en aquest món on mai haig de tornar.

EL POETA

En una vall del Pireneu molt alta
un estiu la vegí per primer cop;
no la vegí sinó després molt veure-la,
perquè té la bellesa molt recòndita,
com la viola que embalsama ls boscos.
Més ara jo l'he feta rosa vera
del meu jardí, i a més ha estat fruitosa:
perquè Déu benehia ses entranyes
moltes voltes, i alguna doblement.
I els fruits ja no li caben a la falda,
i roden pel trespol, i son formosos.

Com són acostumats al bés mos llavis
i els ulls a mirâ avall cap els petits,
i a doblegar-se l cos pera estimar-los
més d'aprop, i aixecar-los en mos braços
cap al cel, prò tenint-los ben fermats!
Cada bés en cad'un té l seu gust propri:
mai he besat a dos d'igual manera,

però a tots dolçament, perquè són docils
a l'esguard maternal que a sobre ls vola
ab aquell seu imperi ferm i suau.
Ella mels agombola tot el dia
i mels vetlla de nit, fins adormida,
oh sòn de mare, que vigiles més
que tot altre vetllar!... Més, de què plores,
Adalaisa, que t sento dins la fosca?

ADALAISA

Ah! Tingués jo ls ulls oberts a llum del dia,
d'altre crit, d'altre modo ploraria.
El xiscle esgarrifós de la partera,
com de bestia ferida, em fóra grat;
i el fill que duc per vies tant extranyes,
sortiria ensagnat de mes entranyes,
i jo riuria ab riure com d'orat.
¿Què m faria l dolor, ni què l desfici,
ni tot el temps passat de sacrifici,
ni les congoixes, ni l perill de mort,
si de la vida me trobés com centre,

i sentís com l'infant, desprès del ventre,
morat d'ofec encara, arrenca l plor?

EL POETA

Bé la conec la vostra fortalesa
quan, regalant suor, la cara encesa,
solt el cabell, com astre radiant,
al sortir de la brega gloriosa,
nos doneu l'abraçada furiosa
i vostre bés ressona com un cant!
Llavores que l marit, més fred que l marbre,
tremola encara com la fulla a l'arbre,
dret al costat del llit tempestejat,
i ajegudes vosaltres, sens memoria,
ubriagades per la gran victoria,
el rebregueu al pit, — volent més fort combat...
Més ara tu, Adalaisa, ¿què somnies
de tenî un fill, si ja no ets d'aquest món,
i en el món qu'ets no hi calen fills ni filles,
perquè ls esprits lo que han de ser ja ho són?

ADALAISA

I ¿què sabs tu ni d'aquest món ni d'altres
ni de lo que es un cos o un esperit,
ni lo que un gran desig pot en nosaltres,
restant en l'ultim ai! del nostre pit?
Tu m tens per morta i jo m tinc per viva,
més tal com si enterrada viva fos:
tinc el voler de mos sentits furiós,
perquè hi ha alguna cosa que mel priva.
Si no me la pots traure de damunt,
de què us val, doncs, poetes, la poesia?

EL POETA

Alguna veu jo sento en aquest punt
que d'altre modo no la sentiria.

ADALAISA

Oh! La veu sense sò del que es difunt!
No es pas aquesta la que jo voldria:
aquella eixida de mon pit de carn
que alegrament entorn me ressonava:
aquella, amic, es la que jo t deman,
i lo demés que amb ella s comportava.
I si ta poesia no pot tant,
si no m pots tornâ al món, calla i acaba.

EL POETA

Adalaisa, Adalaisa, per pietat,
al temps hi ha encara coses no sabudes:
la poesia tot just ha començat
i es plena de virtuts inconegudes.
Més ara tens raó, prou hem parlat:
esperem en silenci altres vingudes.

INDEX

	Pàgs.
Els ametllers	5
Vistes al mar	7
Les montanyes	10
Retorn	13
Represa	17
Glosa	18
Del Montseny	24
Del Montjuic	27
L'Anima	33
La cançó del comte l'Arnau	35
Escolium	51

OBRES DEL MATEIX AUTOR

Poesies (1895).
Visions & Cants (1900). Agotada.
Les Disperses (1904).
Enllà (1906).
Articulos (1904).

TRADUCCIONS

GŒTHE: *Efigenia a Taurida* (1898).
Eridon y Amina (1904).
La Marguerideta (1904).
HELLE: *Fisonomias de Santos* (1899).
WETTE: *Ton y Guida* (1901).
WAGNER: *Tristan e Isolda* (1904).

FASCICLES I TREBALLS SOLTS

Elogi de la Paraula (discurs de l'Ateneu). 1903.
De la Bellesa (en la festa de Palafrugell). 1905.
Necrologies de: Joan Sardà (1900).
Doctor Robert (1903).
Jacinto Verdaguer, excursionista (1905).
De las reyals jornadas (1904).

with "free verse", rime plays a small role in his scheme. Thought is pretty vague, as well as rime. He doesn't digest & visualize his ideas.